

**Опис освітнього компонента вільного вибору
«Біологічні методи оцінки стану навколишнього середовища»**

Освітній компонент	Вибіркова дисципліна 11 « Біологічні методи оцінки стану навколишнього середовища »
Рівень ВО	перший (бакалаврський)
Назва спеціальності/освітньо-професійної програми	10 Природничі науки, ОПП Екологія
Форма навчання	Денна, заочна
Курс, семестр, протяжність	4 (8 семестр), 6 кредитів ЄКТС
Семестровий контроль	залік
Обсяг годин (усього: з них лекції/практичні)	180 год., з них лекцій – 32 год., практичних – 32 год.
Мова викладання	українська
Кафедра, яка забезпечує викладання	Екології та охорони навколишнього середовища
Автор дисципліни	Кандидат біологічних наук; доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища Музиченко Оксана Семенівна
Короткий опис	
Вимоги до початку вивчення	Попередньо студент повинен прослухати курси загальної екології та неоекології, біології, хімії.
Що буде вивчатися	Загальні теоретичні основи, на яких побудовані системи біоіндикації та біомоніторингу; питання реалізації біоіндикаційних методів в екологічному моніторингу стану екосистем; аспекти фенологічного моніторингу; питання реалізації моніторингу рослинності; особливості проведення моніторингу тваринного світу; теоретичні засади моніторингу біорізноманіття
Чому це цікаво/треба вивчати	Біоіндикація передбачає собою оцінку якості середовища існування і його окремих характеристик по стану його біоти і природних умовах. Біотестування є оцінкою якості об'єктів довкілля у лабораторних умовах з використанням живих організмів. Біотестування дозволяє за допомогою спеціально підібраних, високочутливих до забруднення тварин, рослин або мікроорганізмів - біотестів визначити токсичність проб з досліджуваних територій, оцінити екологічний та токсикологічний стан біоценозів і можливі його наслідки
Чому можна навчитися (результати навчання)	Проводити планування біоіндикаційних та біомоніторингових досліджень залежно від поставлених завдань; визначати рівні організації на яких можливо здійснити біоіндикацію якості природного середовища (молекулярний, тканинний, організмовий); оцінювати якість середовища за відгуком тест-об'єктів та можливу небезпеку для довкілля різних джерел забруднення; проводити відбір біоматеріалу; використовувати методики біоіндикації на практиці
Як можна користуватися набутими знаннями й уміннями (компетентності)	До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях: використовувати принципи біологічного моніторингу екологічного стану довкілля; знати морфологічні, поведінкові відхилення від норми у організмів під впливом антропогенних

	<p>факторів та біохімічні, фізіологічні реакції біологічних систем на стресори; оцінювати, описувати, прогнозувати біотичні структурні зміни ландшафтів; аналізувати вплив людської діяльності на природні системи, стан рослинного і тваринного світу; вміти застосовувати види-індикатори та види-ремедіанти для оцінки та підтримання стабільного функціонування біоценозів; мати уявлення про вплив окремих факторів довкілля на здоров'я людини</p>
<p>Інформаційне забезпечення та/або web-покликання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дідух Я.П. Основи біоіндикації. К.: Наукова думка, 2012. 312с. 2. Інтегральні та комплексні оцінки стану навколишнього природного середовища: монографія / О. Г. Васенко, О. В. Рибалова, С. Р. Артем'єв, Н. С. Горбань, Г. В. Коробкова та ін. Х: НУГЗУ, 2015. 419 с. 3. Клименко, М. О. Прищепа, А. М. Клименко, О. М. Стецюк, Л. М. Оцінювання стану водних екосистем за показниками біотестування. Рівне: НУВГП, 2014. 171 с. 4. Мальцев В. І., Карпова Г. О., Зуб Л. М. Визначення якості води методами біоіндикація. К.: Науковий центр екомоніторингу та біорізноманіття мегаполісу НАН України, ІНЕКО НЕЦУ, 2011. 112 с. 5. Никифоров В. В., Дігтяр С. В., Мазницька О. В., Козловська Т. Ф. Біоіндикація та біотестування. Кременчук: Вид-во ПП Щенбатих О. В., 2016. 76 с. 6. Слободян В. О. Біоіндикація. Івано-Франківськ: Полум'я, 2004. 196 с. 7. Чухрій Ю. П. Біоіндикація. Біотестування. Біомоніторинг. Одеса: ОНАХТ, 2014. 41 с.